

Miska Oikarinen

**SELVITYS MUSIIKKI-CD-LEVYJEN LAINAUKSEN KEHITYKSESTÄ
KEMPELEEN KIRJASTOSSA**

**SELVITYS MUSIIKKI-CD-LEVYJEN LAINAUKSEN KEHITYKSESTÄ
KEMPELEEN KIRJASTOSSA**

Miska Oikarinen
Opinnäytetyö
Syksy 2014
Kirjasto- ja tietopalvelun
koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Tekijä: Miska Oikarinen

Opinnäytetyön nimi: Selvitys musiikki-CD-levyjen lainauksen kehityksestä Kempeleen kirjastossa

Työn ohjaaja: Pirjo Tuomi

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Syksy 2014

Sivumäärä: 34

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Kempeleen kirjaston musiikkiosaston CD-levyjen lainausmääriä ja havainnollistaa tilastojen avulla, mihin suuntaan kehitys on lainausta viemässä. Opinnäytetyöni pyrkii myös tarjoamaan tilastollisia välineitä mahdollista tulevaa arviointia varten. Työn tilaajana toimi Kempeleen kirjasto. Tilastoja tutkittiin vuosiväliltä 2009–2013, ja ne hankittiin PallasPro-kirjastojärjestelmää ja Suomen yleisten kirjastojen tilastohakua käyttämällä.

Kempeleen kirjaston tilastoista selvitettiin kuukausittaiset lainausmäärät vuosiväliltä 2010–2013 ja vuosittaiset kokonaislainausmäärät vuosiväliltä 2009–2013. Tämän lisäksi Kempeleen CD-levyjen lainaukseen liittyviä tilastoja vertailtiin Forssan ja Loimaan kirjastojen vastaaviin tilastoihin. Kyseiset kunnat valittiin vertailuun selvityksessä olennaisen tilastojen samankaltaisuuksien vuoksi. Olennaisina tilastoina pidin kuntien musiikkiäänitekokoelmaa, asukaslukua, lainaajien määrää, sekä lainaajien suhdetta asukasluukuun.

Tietoperustassa käsitellään CD-levyjen saapumista kirjastoihin, musiikin roolia yleisissä kirjastoissa, sekä Internetin muuttamia musiikin kulutustapoja. Lisäksi esitellään erilaisia Internetin musiikkipalveluja niin kuluttajan kuin kirjastojenkin näkökulmasta. Lopuksi tietoperustassa selvitetään, miten muuttuneet kulutustavat ovat vaikuttaneet levymyyntiin.

Tilastoja tutkimalla selvisi Kempeleen kirjaston CD-levyjen lainausmäärien kehityksen poikkeavan vertailtavista kirjastoista. Muista kirjastoista poiketen Kempeleessä on onnistuttu pysäyttämään laskussa olleet lainausmäärät. Näkisin Kempeleen kirjaston tekevän oikeita asioita haasteellisina aikoina musiikki-CD-levyjen lainauksen kannalta. Kirjaston musiikkiosastolla tuodaan jatkuvasti esille esimerkiksi uutuuslevyjä ja tuotetaan eri teemoihin liittyviä CD-levyesittelyjä.

Asiasanat: yleiset kirjastot, Kempeleen kirjasto, musiikkikirjastot, tilastot, CD-levyt

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Library and Information Services

Author: Miska Oikarinen

Title of thesis: Report on the development of music CD loans in Kempele public library

Supervisor: Pirjo Tuomi

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2014   Number of pages: 34

The purpose of the thesis was to examine the number of music CD loans in Kempele public library and to demonstrate the development of loaning with statistics. Another purpose was also to provide the library with some statistical tools for possible future evaluations. The commissioner of the thesis was Kempele public library. The data was examined from 2009 to 2013 and it was collected by the help of the PallasPro library system and the statistical search of Finnish municipal public libraries.

The number of loans in Kempele public library was examined on a monthly basis from 2010 to 2013 and on annual basis from 2009 to 2013. Furthermore, the statistics of music CD loans in Kempele were compared to the similar ones in Forssa and Loimaa. These particular municipalities were chosen for comparison due to the similarities in their music CD collections, number of inhabitation and borrowers and also the borrower to population ratio.

The theoretical framework of the thesis was divided into four different parts. The first part consisted of a brief history of how CD discs made their way into public libraries. The second part dealt with the role of music in our public libraries now and in the near future. The third part compiled some of the music services available on the web and they were presented from both the consumers' and libraries' point of view. The fourth part dealt with how the changes in the music consumption has affected the physical sales of CDs.

On the basis of study results it became evident that the development in the number of music CD loans in Kempele public library was different from those libraries in comparison. Kempele was able to stop the decreasing number of loans and thereby managed to stabilize its CD borrowing. It would seem that Kempele public library made the right choices in difficult times concerning CD borrowing. For example they are continuously arranging exhibitions in order to promote new CDs or CDs associated with different themes.

Keywords: public libraries, Kempele public library, music libraries, statistics, CD

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MITEN CD-LEVYT MUUTTIVAT KIRJASTOJA.....	8
3	MUSIIKIN NYKYTILA JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT KIRJASTOISSA.....	10
4	INTERNETIN MUSIIKKIPALVELUT KIRJASTON KILPAILIJANA	12
4.1	Lailliset ja laittomat palvelut.....	12
4.2	Kirjastoille tarjottavat palvelut	14
5	LEVYMYNNIN MUUTOKSET.....	17
6	KEMPELEEN KIRJASTON CD-LEVYLAINAUKSEN KEHITYS	21
6.1	Tilastokartoituksen toteutus.....	21
6.2	Kempeleen kirjaston CD-levyjen lainauksen kartoitus.....	22
6.3	Forssan ja Loimaan tilastot vertailussa Kempeleen kanssa	24
7	POHDINTA	29
	LÄHTEET.....	32

1 JOHDANTO

CD-levyt ovat jo parin vuosikymmenen ajan olleet suosituin musiikin tallennemuoto ja niin musiikin myynti kuin kirjastoista tapahtuva musiikin lainauskin ovat valtaosin kohdistuneet kyseiseen formaattiin. Musiikin kulutus on kuitenkin muuttunut yhä enemmän sähköiseen muotoon ja suuri osa kuluttajista suosii helppoa ja halpaa, usein jopa ilmaista, tapaa hankkia musiikkinsa. Kulutustapojen muuttuminen on myös vaikuttanut kirjastojen lainausmääriin ja kauppojen levymyyntiin. CD-levyjen lainaus kirjastoista on tasaisessa laskussa ja niin ikään levy-yhtiöiden myyntiluvut fyysisten CD-levyjen osalta pienenevät jatkuvasti, kun taas sähköinen myynti vaikuttaa tasaisen vahvalta. Vaikka Internetin vertaisverkkojen kautta tapahtuva musiikin laiton ja laillinen lataaminen on nykyisin monelle itsestänselvyyttä, musiikin kaupallinen puoli tuntuu silti pysyvän kohtuullisen hyvin muuttuvien trendien mukana. Onko kirjastoilla mahdollisuutta pysyä tässä ”kilpavarustelussa” mukana? On syytä myös kysyä onko kirjastoilla edes tarvetta pysyä kaupallisen maailman tahdissa lainausmääriensä suhteen?

Aihe opinnäytetyöhöni syntyi Kempeleen kirjastossa ammattiharjoittelun aikana kartoittaessani kirjaston musiikkiosaston lainausmääriä. Kempeleen kirjasto on opinnäytetyöni tilaaja. Pääkirjasto on toiminut kauppakeskus Zeppeliinin pohjoispäädyssä kolmannessa kerroksessa 1990-luvulta lähtien. Kulku kirjaston tiloihin tapahtuu joko Zeppeliinin lasihissillä tai A-oven tuntumasta löytyvän porraskäytävän kautta. Sijainnilla on hyvät ja huonot puolensa. Kauppakeskuksen tiloissa toimimisen voisi kuvitella tuovan kirjastolle uutta käyttäjäkuntaa esimerkiksi ohikulkevista ulkopaikkakuntalaisista tai turisteista. Toisaalta suurin liikenne Zeppeliinissä tapahtuu alimmassa kerroksessa ja useat kauppakeskuksessa vierailleet eivät ole edes huomanneet kirjastoa, jonka tilat ovat kolmannessa kerroksessa. Kempeleen kirjasto kuuluu OUTI-yhteistyöverkkoon, jossa sillä on lasten- ja nuortenkirjastotyöhön, sekä musiikkiin keskittynyt rooli.

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä on käytetty tilastollista tutkimusta. Tilastollinen tutkimus antaa taustatietoa mahdollisten ongelmakohtien tunnistamiseen ja niiden korjaamiseen. Lainausmäärien laskiessa niitä olisi hyvä arvioida kirjastopalvelujen kehittämisen näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa Kempeleen kirjaston musiikkiosaston CD-levyjen lainauksen kehitystä ja tarjota tilastollisia välineitä mahdollista tulevaa arviointia varten. Kartoituksessa käytän vertailun vuoksi apuna Forssan ja Loimaan kirjastojen vastaavia lainauslukuja. Kyseisten kuntien kirjastot valikoituivat opinnäytetyöhön kuntien asukasluvun sekä kirjastojen musiikkiäänitekokoelman ja lainaajien määrän perusteella. Haluan osoittaa musiikin

kulutuskäyttötymisen muutokset tilastojen valossa myös kirjastojen ulkopuolella, joten keräsin lisäksi valtakunnallisia CD-levyjen myyntilukuja Musiikkituottajat ry:n tuottamien tilastojen pohjalta.

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu neljästä pääluvusta. Ensimmäisessä luvussa kerron CD-levyjen tulosta yleisiin kirjastoihin ja siitä, miten tämä ilmiö muutti kirjastojen toimintaa. Toinen luku käsittelee musiikin roolia kirjastoissa tänä päivänä ja tulevaisuudessa. Kolmannessa luvussa esittelen, minkälaiset Internetin musiikkipalvelut kilpailevat kirjastojen kanssa musiikin tarjonnasta ja minkälaisia palveluja kirjastojenkin olisi mahdollista hyödyntää toiminnassaan. Tietoperustan viimeinen luku käsittelee musiikkibisnestä ja levymyynnin kehittymistä. Empiirisessä osiossa esittelen ja havainnollistan keräämäni tilastot Kempeleen kirjastosta sekä vertailtavista kunnista, minkä jälkeen pohdin tilastojen merkitystä.

Opinnäytetyöni pohjalta on mahdollista toteuttaa erilaisia jatkotutkimuksia, sillä esitetyt tulokset ja kuviot tarjoavat arviointiin sopivia tilastollisia välineitä. Jatkotutkimuksessa olisi mahdollista arvioida esimerkiksi Kempeleen kirjaston ja vertailussa olleiden kirjastojen musiikkikokoelmia tai musiikkikirjastotyötä yleisesti. Tutkimuksen kohteena voisi myös olla, mitkä seikat johtavat eroavaisuuksiin lainausluvuissa. Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää, miten lainausmäärät kehittyvät tulevina vuosina.

2 MITEN CD-LEVYTT MUUTTIVAT KIRJASTOJA

Musiikkia on ollut mahdollista kuunnella muutenkin kuin vain reaaliajassa esitettynä vain reilun sadan vuoden ajan. Ääniteknologia on tuottanut modernin äänilevyn 1950-luvulla, c-kasetin 1970-luvulla ja CD-levyn 1980-luvulla (Poroila 2010, 29). Kirjastoja, kuten myös muuta ympäröivää maailmaa, on aina kiinnostanut dokumenttien säilyvyysominaisuudet ja dokumentointimenetelmien kyky välittää sisältöjä. 1900-luvulla uudet tallennetekniikat toivat kirjastoihin levyjä, nauhoja ja filmejä, jotka mahdollistivat uudenlaisten sisältöjen dokumentoinnin myöhempää käyttöä varten. Teknologian kehittyminen teki mahdolliseksi muunkin kuin tekstin ja liikkumattoman kuvan kestävämmän dokumentoinnin ja se myös vähensi säilömiseen ja käytettävyyteen liittyviä haasteita. (Poroila 2008, 17.)

Varhaisimpia esimerkkejä äänilevyjen saapumisesta kirjastoihin voidaan löytää 1930-luvulta, kun esimerkiksi New Yorkin kaupunginkirjastossa alettiin lainata niitä. Ennen toista maailmansotaa myös Ranskassa ja Italiassa koottiin valtakunnalliset äänilevyarkistot ja 50-luvulle tultaessa idea äänilevykokoelmista oli laajalti hyväksytty. Suomessa äänilevykokoelman ajatukseen suhtautuminen oli nihkeämpää, eivätkä esimerkiksi Heikki Klemetin 1930-luvulla antamat ehdotukset kokoelman perustamisesta johtaneet mihinkään. (Gronow 2008, 64.)

1940-luvun kirjastomatkailijat, erityisesti kirjastokomitean puheenjohtaja ja Kirjastolehden päätoimittaja Helle Kannila, hakivat ulkomailta virikkeitä suomalaiseen kirjastotoimintaan. Kannila suuntasi matkansa Yhdysvaltoihin ja ihmetteli, miksi suomalaisissa kirjastoissa ei anneta musiikille juurikaan merkitystä. Yhdysvalloissa äänilevyjen kuuntelu kirjastojen tiloissa ja myös niiden lainaaminen oli jo hyvinkin yleistä, mutta Kannila itse ei suositellut Suomeen vastaavaa toimintaa. Hänen mielestä suomalaisten kirjastojen tulisi keskittyä nuottien hankkimiseen. Kielteisen kantansa äänilevyjen tuomisesta kirjastoihin Kannila perusteli levyjen huonolla kestävyydellä. (Eloranta 2008, 27.)

1950-luvun loppupuolella alettiin Helsingin Kallion sivukirjastoon hankkia äänilevyjä ja samoihin aikoihin myös Tampereen kaupunginkirjastossa alkoi kasvamaan äänilevyvalikoima, joka tuki kirjaston nuottikokoelmaa. Suomen ensimmäinen yleisen kirjaston musiikkiosasto avattiin Tampereella Tammelan sivukirjastoon, missä asiakkaiden oli mahdollista kuunnella äänilevyjä. 1970-luvulla Pekka Gronow kritisoi kirjastojen musiikkiosastojen vähyyttä ja sitä, että jo olemassa olevat levykokoelmat olivat liian yksipuolisia. Hänen mielestään tavoitteeksi oli myös asetettava, että kirjastot pystyvät aloittamaan levyjen kotilainauksen. (Eloranta 2008, 30–46.)

Kirjastoilla oli yleisesti kielteinen asenne äänilevyjen lainaukseen, ja ne vetosivat muun muassa pohjoismaisiin kokemuksiin lainauksesta. Kirjastojen levyt menisivät yksinkertaisesti pilalle asiakkaiden huonokuntoisissa levysoittimissa. 1975-vuoden alusta kuitenkin aloitettiin Tampereella kokeiluluonteinen äänilevyjen kotilainaus ja kun kokemukset havaittiin positiivisiksi, lainaaminen vakinaistettiin kolme vuotta myöhemmin. Laajempaa kannatusta levyjen lainaaminen ei silti saanut, ja puolessa vuosikymmenessä vain noin kymmenen kirjastoa oli aloittanut kyseisen toiminnan. (Eloranta 2008, 48.)

1980-luvulla äänitteiden hankintaan varattiin määrärahoja entistä enemmän, mikä myös moninkertaisti äänitteiden lainausmäärät. Kyösti Mäkelän mukaan äänitteiden kuuntelu kirjaston tiloissa laski huomattavasti, mutta etenkin suurissa kirjastoissa kuuntelun korvasi lainaus. Esimerkiksi vuonna 1988 yleisten kirjastojen musiikkikäytöstä 2/3 oli äänitelainoja. Mäkelä uskoo että tärkein yksittäinen syy lainausmäärien kasvuun oli CD-levyjen saapuminen yleisiin kirjastoihin. (Eloranta 2008, 50.)

CD-levyjen yleistymisen myötä musiikkikirjastojen hankintapolitiikka muuttui aikaisemman monipuolisuusperiaatteen sijasta vastaamaan enemmän sen hetkistä kysyntää. Suomen kirjastoseura toteutti 1990-luvun lopulla hankintakyselyn, jonka tuloksien mukaan hankinnoista 80 % suuntautui pop rockiin, viihteeseen ja laulelmaan, alle 10 % taidemusiikkiin ja alle 5 % jazziin, bluesiin ja etniseen musiikkiin. Kyselyn tulosten valossa hankintapolitiikka oli pitkälti muuttunut niin sanotusti kysyntäpainotteiseksi, mikä tarkoitti että useita musiikin alueita oli alettu laiminlyömään. Tämän kaltainen muutos vaikutti hyvin todennäköisesti asiakaskunnan koostumukseen ja nyttemmin käyttötilastojen laskusuuntaisuuteen. (Mäkelä 2008, 23.) Tällä Mäkelä tarkoittaa että lainaustilastot ovat käytännössä normalisoituneet nyt kun suosittua musiikkia hankitaan yhä enemmän muuta kautta kuin kirjastosta lainaamalla. Lainausluvut ovat siis palaamassa vastaaviksi kuin ne olivat ennen populaarimusiikin CD-levyjen suurta kysyntää.

3 MUSIIKIN NYKYTILA JA TULEVAISUUS KIRJASTOISSA

Musiikkikirjastotoiminta on useiden eri tilastojen ja lukujen valossa haastavassa tilanteessa. Musiikin lainausluvut ovat vuosi vuodelta hieman pienempiä, ja kirjastojen musiikkiosastojen budjettia on leikattu. Lisäksi asiakaskunta alkaa olla ikääntyvää ja täten vähentyvää. Nuoret musiikin lainaajat ovat osittain siirtyneet verkkoon, missä musiikin kuluttaminen on vaivatonta. Yksi syy käyttömäärien laskuun voi olla kirjastojen musiikkiosastojen harjoittama kokoelmapolitiikka ja musiikin hankkiminen kysyntäpainotteisesti. Kirjastojen on mahdotonta kilpailla tasavertaisesti Internetin jakelukanavien kanssa uuden musiikin osalta, mutta takaamalla käyttäjilleen laaja-alaisen kokoelman ja huolellisesti dokumentoidun aineiston, pystyy kirjasto toteuttamaan paremmin sille kuuluvaa tehtävää. (Mäkelä 2008, 22.)

Antti Pakarinen leikittelee vuoden 2012 *Avoin – kirjastot, musiikki ja verkkojakelu* -selvityksessään ajatuksella kirjastosta ilman hyllyjä ja fyysisiä tiloja. Kulutuskäyttäytyminen on muuttunut ja kun kirjastot eivät ole sopeutuneet eivätkä pysyneet tässä muutoksessa mukana, ovat käyttäjät musiikin osalta äänestäneet jaloillaan. Musiikki on ollut tärkeä osa kirjastojen palveluvalikoimaa ja Pakarisen selvityksen mukaan: ”Äänitteiden osuus yleisten kirjastojen kokonaislainauksesta on kuluneen kymmenen vuoden aikana vaihdellut vajaasta yhdeksästä prosentista reiluun kuuteen prosenttiin.” Kirjastojen musiikkipalvelut perustuvat nykyäänkin vielä CD-lainaukseen ja Pakarinen kyseenalaistaakin kirjastojen kyvyn toteuttaa rooliaan merkittävänä kulttuuritoimijana, jos ne pidättäytyvät jatkossakin nykyisessä mallissa. (2012, 1–2.) Toistaiseksi musiikin tarjoaminen asiakkaille sähköisessä muodossa on osoittautunut haastavaksi pitkälti tekijänoikeudellisten seikkojen vuoksi. Kirjastojen on esimerkiksi tällä hetkellä vaikea tarjota populaarimusiikkia verkkomusiikkipalveluiden kautta, mikä tuo myös tulevaisuudessa ongelmia, sillä jatkuvasti yhä isompi osa musiikista julkaistaan pelkästään sähköisessä muodossa. Kirjastot joutuvat tällaisessa tilanteessa musiikin tarjoamisen ulkopuolelle, kun ihmiset etsivät uusia väyliä kuluttaa musiikkia. (Valto 2009, 65.)

Lähitulevaisuutta silmällä pitäen ei ole realistista ajatella, että kirjastot pystyisivät yhtäkkiä tarjoamaan asiakkailleen jonkin sortin mullistavan keksinnön tai uuden palvelumuodon. Ennemminkin järkevä ajattelutapa olisi kasata monesta eri tekijästä koostuva kokonaisvaltainen ja toimiva malli, joka hyödyntäisi monipuolisesti kirjastojen asiantuntevaa henkilökuntaa. Jatkuvasti kehittyvä teknologia, nopeasti vaihtuvat muoti-ilmiöt ja rajalliset määrärahat tekevät

pelkän fyysisen materiaalin hankkimisen merkityksettömäksi, mutta asiantuntijuus ja aineiston monipuolisuus antavat kirjastoille selvän etulyöntiaseman. (Koponen 2011, 24.)

Verkkomusiikin kulutuksen yleistymisestä ja lainausmäärien putoamisesta huolimatta kirjastoalan kentästä löytyy myös positiivisia ajatuksia musiikin roolista kirjastoissa. Kirjastojen arvot, kuten hyvä palvelu, ammattitaito ja esimerkiksi paikallisten perinteiden arvostus, ovat vahvuuksia, mitä kirjastot pystyvät hyödyntämään myös musiikkityössään. Tämän lisäksi kirjastoilla on tarjota asiakkailleen laajat ja monipuoliset kokoelmat musiikkiäänitteitä, joita ei välttämättä muualta saa. Esimerkiksi suurta suosiota nauttivasta Spotifysta ei vielääkään löydä The Beatlesin tuotantoa. Kokonaisuudessaan poissaolollaan loistavat myös yhtyeet kuten AC/DC tai suomalainen SIG ja yhtyeiltä kuten Rammstein tai Def Leppard, ei löydy kuin osa tuotannosta (Seppänen 2014, viitattu 30.9.2014). Turussa tätä Spotifyn puutetta on hyödynnetty musiikkikirjastotyössä järjestämällä näyttelyä ”Näitä levyjä et löydä Spotifysta” (Peltari 2014, viitattu 30.9.2014.)

Pelkkä lainaustilastoihin tuijottaminen ei myöskään anna koko kuvaa musiikin tärkeydestä kirjastoille, sillä kirjastoissa järjestetään nykyisin enenevimmässä määrin pieniä musiikkitapahtumia sekä luentoja. Kirjastot eivät enää ole pelkästään hiljainen tila, vaan ne haluavat tarjota eri toimijoille puitteet erilaisten tilaisuuksien järjestämiselle. (Peltari 2014, viitattu 31.10.2014.) Erityisesti marginaalimusiikkia edustavat yhtyeet ja artistit kaipaavat uudenlaisia väyliä tuoda tuotantaan ihmisten kuultavaksi. Tässä olisikin kirjastoilla hyvä mahdollisuus palvella muusikoita ja kirjaston asiakkaita tarjoamalla tilojansa pienten musiikkiesitysten ja konserttien järjestämistä varten. Kirjastot hyötyvät elävän musiikin tarjoamisesta myös itse, sillä konserttien voisi kuvitella tuovan kirjaston tiloihin uutta käyttäjäkuntaa. Esimerkiksi Oulun kaupunginkirjastossa vuonna 2011 järjestetty Kirjasto on indie -konsertti toi kirjaston aulan täyteen tapahtumasta kiinnostuneita kuuntelijoita. Akustisessa konsertissa esiintyi kolme oululaista vaihtoehtomusiikkia edustavaa yhtyettä, jotka saivat musiikkiaan kuuluville uudenlaiselle yleisölle. (OAMK 2011, viitattu 31.10.2014.) Myös Turussa pääkirjaston musiikkiosastolla on ollut vuoden 2014 keväällä kuultavissa marginaalimusiikkia monipuolisesti. Himera-niminen työryhmä on esitellyt musiikkia kirjaston tiloissa useista eri tyyililajeista, kuten free-jazzista, noisesta ja omaehtoisesta pop- ja folkmusiikista. Tilaisuuksissa on kuultu niin ulkomaisia kuin kotimaisia ja paikallisiakin soittajia. (Turku.fi 2014, viitattu 31.10.2014.)

4 INTERNETIN MUSIIKKIPALVELUT KIRJASTON KILPAILIJANA

Tietoverkot ja niissä tapahtuva jatkuva kehitys asettavat ympäröivälle maailmalle, kirjastot mukaan lukien, useita eri haasteita. Kirjastoilla on vielä vankka asema yhteiskunnassamme käyttäjämäärissä mitattuna. Kulutustapojen muuttuessa yhä enemmän digitaaliseen suuntaan, kirjastojen on kuitenkin pystyttävä vastaamaan kehitykseen ja valloilla oleviin trendeihin. Erikoisaineistojen, kuten musiikin lainaus on Suomen yleisissä kirjastoissa jatkuvassa laskussa. Musiikin jakelu on hyvin laajalti siirtynyt verkkoon. (Pakarinen 2012, 1.) Teknologian kehitys on tehnyt musiikin hankkimisesta ja kulutuksesta entistä nopeampaa ja vaivattomampaa. Internetin musiikkipalvelut ja vertaisverkot tarjoavat musiikkia kuluttajien saataville helposti ja usein jopa ilmaiseksi. (Hallikas & Karjalainen 2010, 40.)

4.1 Lailliset ja laittomat palvelut

Musiikin kulutukseen on tarjolla laaja kirjo erilaisia Internet-palveluja, joita voidaan jaotella esimerkiksi niiden laillisuuden tai laittomuuden mukaan. Useat näistä palveluista perustuvat uudenlaisiin jakelu-, kustannus- ja käyttömalleihin, jotka poikkeavat kirjastoille tutuista käyttömuodoista. Kirjastojen perinteisen toiminnan ulkopuolella ovat esimerkiksi mukautetut radiomallit tai suosittujen kaupallisten musiikkipalvelujen tarjoama elementit, kuten soittolistat ja mobiilisovellukset. Musiikkipalvelut antavat myös mahdollisuuden löytää kuuntelemiesi artistien kaltaista uutta musiikkia. (Pakarinen 2012, 14–16.)

Laillisista musiikkipalveluista yksi tunnetuimmista on ruotsalainen streaming-periaatteella, eli suoratoistolla toimiva Spotify, joka on vuoden 2014 aikana ylittänyt jo 40 miljoonaa käyttäjän rajan. Heistä yli 10 miljoonaa on maksavia asiakkaita. Spotify toimii käyttäjilleen ilmaisena mainosrahoitteisesti, mikä tarkoittaa että musiikin kuluttaja kuulee kappaleiden välissä lyhyitä mainoksia. Mainoksista eroon pääseminen ja muiden etujen, kuten esimerkiksi paremman äänenlaadun, käyttöönottoaminen vaatii käyttäjältä niin kutsutun premium-paketin maksamista kuukausiperustaisesti. (Wikipedia 2014d, viitattu 9.9.2014.) Toinen merkittävä Spotifyn kaltainen suoratoistoon ja kuukausiveloitukseen perustuva palvelu on yhdysvaltalainen Rdio, josta musiikkia on mahdollista kuunnella ainoastaan selaimen kautta. Rdion ilmaisversio ei soita kuuntelijalle mainoksia, mutta kuukausittainen kuuntelumäärä on rajoitettua. (Wikipedia 2014c, viitattu 20.9.2014.)

Musiikin levitykseen ja suoratoistoon keskittyvä saksalainen Internet-palvelu SoundCloud on tullut erityisen suosituksi harrastelijamuusikoiden keskuudessa. Pääosin muusikoista koostuva käyttäjäkunta hyödyntää palvelua jakelumediaan, jonka kautta on mahdollista ladata omia tuotoksiaan muiden kuunneltavaksi. SoundCloud on haastanut samankaltaiseen musiikinjulkaisuun ja yhteisöllisyyteen perustuvan Myspacen tarjoamalla käytännöllisemmän käyttöliittymän. SoundCloudin kautta musiikkitiedostot voidaan esimerkiksi julkaista suoraan Facebookissa ja Twitterissä, mikä mahdollistaa suuremman yleisön tavoittamisen. Palvelu on käyttäjälleen ilmainen, mutta tarjoaa myös maksullisia lisäominaisuuksia, kuten laajemman tallennuskapasiteetin, mahdollisuuden luoda useampia soittolistoja sekä tarkkoja tilastoja omien kappaleiden kuuntelumääriin liittyen. (Wikipedia 2014a, viitattu 22.9.2014.)

Musiikin latauspalveluista yksi tunnetuimmista on Applen julkaisema iTunes, jonka musiikkisoitinohjelma on käyttäjille maksuton. iTunesin yhteydessä toimii myös suosittu verkkomusiikkikauppa iTunes Store, josta tuli vuonna 2008 Yhdysvaltojen suurin musiikin jälleenmyyjä. (Wikipedia 2014b, viitattu 22.9.2014.) Musiikkisoitinohjelman avulla käyttäjän on mahdollista musiikin kuuntelun lisäksi järjestellä iTunes Storesta ostamiensa kappaleita soittolistoiksi sekä käyttää ohjelmasta löytyvää toimintoa, joka suosittelee jo ostettujen kappaleiden perusteella samankaltaista musiikkia (Apple 2014, viitattu 22.9.2014).

Musiikkituottajat ry määrittelee Internetin laittoman musiikin latauksen ja jakelun, eli niin sanotun piratismiin, seuraavalla tavalla: ”Piratismi on ammattimaista, ilman oikeudenhaltijoiden lupaa tapahtuvaa tallenteiden valmistamista tai kopiointia. - - Piratismia on myös tekijänoikeudella suojatun materiaalin esittäminen/levittäminen internetin välityksellä, joko fyysisinä tallenteina tai tiedostoina.” (Musiikkituottajat 2014, viitattu 2.10.2014.) Piratismia tapahtuu pääosin P2P-verkoissa eli vertaisverkoissa, missä käyttäjät muodostavat tiedonsiirtoyhteyden tietokoneiden välille ja jakavat tällä tavoin tiedostoja keskenään. Eräs tunnetuimmista P2P-verkkoa käyttävistä sivustoista on Pirate Bay. Musiikin lataaminen vertaisverkkojen kautta on laittomuudestaan huolimatta suosittua ja ilmiönä se ei voi olla vaikuttamatta esimerkiksi levynmyyntiin. (Hallikas & Karjalainen 2010, 14–15.) Tutkimustulokset Ruotsista ovat kuitenkin osoittaneet, että suoratoistopalveluiden suosio on hillinnyt laitonta lataamista merkittävästi. Erityisesti Spotifyta on lanseerattu sen syntyvaiheista saakka vaihtoehdoksi musiikkipiratismille ja sen laajat valikoimat sekä helppo käyttö onkin saanut ihmiset suosimaan laillista vaihtoehtoa musiikin kulutukseen. (TorrentFreak 2011, viitattu 24.9.2014.)

Yksi suosituimmista alustoista musiikin kulutukselle on Googlen omistama videopalvelu YouTube, jonka voidaan sen laillisuuden suhteen katsoa kuuluvan niin sanotulle harmaalle alueelle. YouTube on tehnyt sopimukset materiaalin jakelusta muun muassa Universalin, Warner Musicin ja SonyBMG:n kanssa, mutta sivustoilla julkaistaan runsaasti myös tekijänoikeuksia loukkaavaa aineistoa tavallisten kansalaisten toimesta. (Wikipedia 2014e, viitattu 25.9.2014.) Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n toimitusjohtaja Antti Kotilainen vastasi Iltalehden artikkelissa kysymyksiin YouTubessa tapahtuvista tekijänoikeusrikkeistä kotimaisen musiikin saralla. Kotilainen selventää että jos henkilöllä ei ole tekijänoikeuksia levittämäänsä materiaaliin, hän rikkoo lakia, mutta tähän puututaan lähinnä vain silloin kun oikeuksien haltija tätä vaatii. (Iltalehti 2012, viitattu 25.9.2014.) Heikki Poroila puolestaan kirjoittaa blogissaan, että kenelläkään ei ole varaa olla poissa YouTubesta. Musiikkia vertaisverkoista lataavat vastaavat teoistaan oikeudessa, mutta kun levitys tapahtuu YouTubessa, tekijänoikeusseikkoihin ei juurikaan puututa. Poroilan mukaan kyse on klikkausmäärien mukanaan tuomasta näkyvyydestä ja siitä, että sisältöteollisuus ei ryhdy vastatoimiin odottaessaan osaansa mainosrahoista. (2012, viitattu 25.9.2014.)

4.2 Kirjastoille tarjottavat palvelut

Osa aineistosta saattaa tulevaisuudessa olla saatavana pelkästään verkossa, mikä tarkoittaa sitä, että kirjastojen tulisi olla myönteisiä omaksumaan verkkojakelu myös omassa toiminnassaan. Muuten toiminta sotii jopa yleisten kirjastojen lakisääteistä tehtävää vastaan. Jakelutapojen lisäksi myös palvelumallit ovat muuttuneet merkittävästi etenkin musiikkipalveluiden osalta. Kun kuluttajille aiemmin tarjottiin musiikkia lähinnä albumi- tai kappalemuodossa, on nykyisin mahdollista ostaa aikaperustaisesti käyttöoikeus levy-yhtiöiden musiikkikatalogeihin, jotka kattavat miljoonien kappaleiden valikoiman. (Pakarinen 2012, 2.)

Kirjastoille on tarjolla musiikkipalveluja, joita on mahdollista hankkia ja tarjota asiakkaiden käyttöön. Haasteina verkkojakelupalveluiden käyttöönotossa ovat sopivan hinnan neuvottelemisen, lakipykälät sekä palvelun käytettävyyden sopiminen kirjastoille. (Pakarinen 2012, 11-12.) Myös tekijänoikeudelliset seikat rajoittavat merkittävästi kirjastojen kykyä tarjota musiikkia suoraan verkon kautta. Tekijänoikeuslaki jättää oikeudet kokonaan oikeudenhaltijalle, mikä tarkoittaa että kirjastot eivät omista hallintaoikeutta verkkojakeluun. Laki ei varsinaisesti kiellä verkkopalveluja kirjastoilta, vaan ongelmaksi muodostuu pakko neuvotella kaikesta

käytöstä oikeudenhaltijan kanssa. Kiinnostus kirjastojen verkkopalveluiden kehittämiseen on koko 2000-luvun ajan ollut melko yksipuolista. Pääkaupunkiseudun kirjastot ja Sony Music Finland kävivät syksyllä 2008 neuvotteluita, joiden tavoitteena oli verkkokuuntelun ja -lataamisen mahdollistava palvelu kirjastoille. Neuvottelut päättyivät koska kirjastot eivät pystyneet rahallisesti vastaamaan siihen, mitä musiikkiteollisuus vaatii verkkomusiikin jakelusta. Tähän mennessä kirjastoille sopivimmat palvelut hinnoittelunsa puolesta ovat tulleet rajatummilta markkinoilta, josta esimerkkinä voi antaa pääosin taidemusiikkia tarjoavan Naxos Music Libraryn. Kyseisen palvelun on mahdollista pysyä edullisena, koska sillä ei juurikaan ole kilpailijoita, mutta toisaalta se ei myöskään tarjoa valtavirtaa kiinnostavaa populaarimusiikkia. (Poroila 2013, 10–11.)

Kirjastoille tarjottavat palvelut voidaan jaotella lataus- ja suoratoistopalveluihin. Lataukseen perustuvista palveluista voi antaa esimerkkinä tuotteen kuten Freegal Music, jonka toimintamalli on erikoinen, sillä asiakkaan lainattua tietty määrän suojaamattomia kappaleita, palauttamisen sijaan hän voi myös pitää ne itsellään. Suoratoistopalveluista puolestaan voidaan antaa esimerkkeinä aiemmin mainittu Naxos Music Library ja Bibzoom.dk. Suoratoistopalveluissa yleisenä haasteena kirjastojen kannalta on, että kirjastojen tehtäväksi ei oikeastaan enää jää kuin palveluiden määrittäminen, kehittäminen tai hallinnointi. Palvelut toimivat erillisinä, itsenäisinä osina ja niillä on oma toimintalogiikkansa. Virkistävä poikkeus tästä mallista on Tanskassa toimiva Bibzoom, joka on pitkälti kirjastojen itsensä määrittämä ja melko kirjastomainen. Musiikkia tarjotaan kohdeyleisöille, kuten esimerkiksi musiikkikasvatusta lapsille ja nuorille tai maailmanmusiikkia maahanmuuttajille. Palvelumallissa käyttöliittymän ylläpito ja lisenssien hankinta ovat ulkoistettu. Bibzoom toimi alun perin latauspalveluna, mutta vuonna 2012 se uudistui suoratoistopalveluksi, mikä sai osan suurista levy-yhtiöistä pitämään sitä kilpailijana kaupallisille palveluille. Tästä syystä palvelussa on rajoitteita, jotka koskevat muun muassa Universalin ja Sonyn musiikin käyttöä. (Pakarinen 2012, 18–22.)

Muullakin Euroopassa on monipuolisesti kokemuksia erilaisista verkkomalleista. Belgiassa toimii palvelukeskus nimeltä Bibnet, joka palvelee yli kolmeasataa alueellaan toimivaa kirjastoa. Bibnetin kokeilussa on ollut musiikin suoratoistopalvelu Bib.fm, joka on yhdessä kumppaniensa kanssa rakentanut aineistojen lisensoinnin ja palvelukokonaisuudet. Ranskassa puolestaan on ollut jo pitkään kokeilussa kirjastolaajennus, jonka tarjoajana toimii kaupallinen MusicMe-palvelu. Sen sisältönä on noin 6 miljoonaa musiikkikappaletta ja Internet-radiomaisia palveluja. Bib.fm- ja MusicMe-palveluiden haasteena ovat olleet vähäiset käyttäjämäärät ja esimerkiksi jälkimmäisen palvelun käyttäjäryhmä on rajoittunut lähinnä 35-vuotiaiden ja sitä vanhempien piiriin. Alankomaissa Centrale Discotheek Rotterdam (CDR) on jo varsin kauan digitoinut aineistoaan ja

tarjonnut sitä käytettäväksi omista tiloistaan. Kirjastot ja levy-yhtiöt ovat käyneet neuvotteluja yli 400 000 digitoidun levyn saamiseksi verkkojakeluun. Myös Ruotsista löytyy latausperiaatteella toimiva Musikwebb, joka tarjoaa asiakkaille käyttöön yli 4 miljoonaa raitaa. (Pakarinen 2012, 22–23.)

Suoratoisto- ja latausmallien lisäksi eräs mahdollisuus kirjastoille on yksinkertaisesti pelkkä aineistojen linkittäminen. Aikaisemmin mainittu belgialainen Bibnet tarjoaa kirjastoille keskitettyjä hakupalveluja, jotka ovat samankaltaisia kuin esimerkiksi kotimainen Kirjastot.fi:n Frankmonihaku. Kirjastoilla on olemassa välittävä tehtävä ja tässä valossa kirjastoille uskoisi olevan mielekästä linkittää tietojärjestelmiinsä verkon avoimia tietoja sekä avoimia ja puoliavoimia sisältöjä. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi Spotifyn tai iTunesin linkittämistä kirjaston omiin hakuliittymiin, mikä monipuolistaisi kirjastojen hakuluetteloita. Suomessa ei ole kovinkaan kiihkeästi otettu kantaa kirjastojen oikeuksiin tai verkkojakelun haasteisiin liittyen. Alankomaissa puolestaan on korostettu kirjastoilta puuttuvia oikeuksia ja verkon vapautta hyvinkin radikaalilla aloitteella nimeltä OpenBibliotheken.nl, jonka sisältöön kuuluu muun muassa ikkuna Pirate Bay -palveluun. (Pakarinen 2012, 24.)

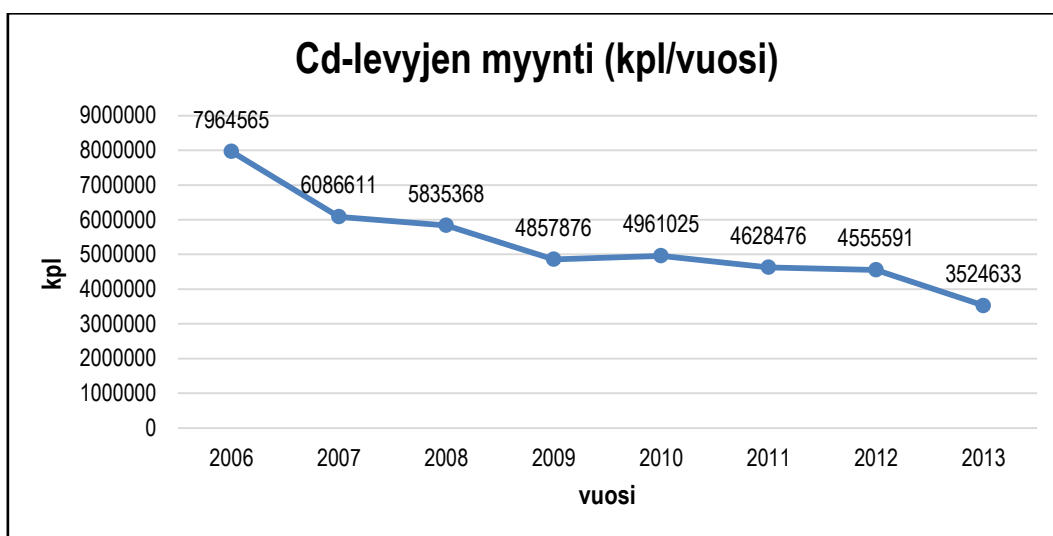
5 LEVYMYYNIN MUUTOKSET

Teknologian kehitys on tuonut suuria haasteita myös kaupalliseen maailmaan ja etenkin fyysisten CD-levyjen myyntiin. Levyteollisuuden ongelmat äänitteiden kopioinnin suhteen eivät ole pelkästään 2000-luvun ilmiö, vaan muutokset teknologiassa ovat tuoneet haasteita myös aikaisempina vuosikymmeninä. 1980-luvulla useista kodeista alkoi jo löytyä elektroniikkaa, joka mahdollisti musiikin kopioinnin C-kasetilta toiselle. 1990-luku oli puolestaan CD-levymyynnin kannalta vilkasta aikaa, kunnes kotielektroniikka mahdollisti myös CD-levyjen sekä laittoman että laillisen kopioinnin. Internetin yleistyminen kodeissa 1990-luvun lopulla teki musiikin ilmaisen kuuntelun vieläkin helpommaksi, mikä antoi lopullisen sysäyksen levymyynnin laskuun. (Hallikas & Karjalainen 2010, 7–8.)

Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT:n entinen toiminnanjohtaja Arto Alaspää arvioi kotimaisen levyalan tulleen murrokseen kaupallisen radion saapuessa Suomeen. Tämä moninkertaisti musiikin saatavuuden ja esimerkiksi Yleisradio joutui taistelemaan kuulijoista lisäämällä musiikin määrää tarjonnassaan. Uudenlainen kilpailutilanne johti myös radioiden formatointiin, eli radiot alkoivat soittaa kohderyhmille suunnattuja soittolistoja. Äänitteiden ostamisen tarve väheni, kun radiot soittivat jatkuvasti kuulijoiden toivomaa musiikkia. Suomessa myytiin 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa vuosittain noin 16 miljoonaa äänitettä, kun taas 2000-luvulla luvut ovat laskeneet huomattavasti. (Kaira 2006, 12–13.)

Yksi argumentti CD-levyjen nihkeään myyntiin on ollut niiden korkea hintataso. Fyysisten CD-levyjen hinnoista on käyty paljon keskustelua 2000-luvulla, erityisesti EU:n komission alettua vuosituhanen alussa tutkia, ovatko hintatason taustalla levy-yhtiöiden sopimat keinotekoiset hinnat. Komission mukaan Euroopan unionissa CD-levyt olivat noin neljänneksen kalliimpia kuin Yhdysvalloissa. (Poroila 2001, 29.) Heikki Poroila kirjoittaa blogissaan yleisen käsityksen olevan virheellisesti, että juuri levy-yhtiöt määrittelevät CD-levyn oikean hinnan, kun hintatason tulisi määrätä se, mitä kuluttajat ovat valmiita maksamaan (2007, viitattu 6.10.2014). Ensimmäinen konkreettinen muutos kohti hintojen alenemista tapahtui Yhdysvalloissa ääniteyhtiö Universalin toimesta, kun se vuonna 2003 laski CD-levyjensä keskihintoja 30 prosentilla. Myyntimäärien väheneminen ja kysynnän laskeminen saivat suuren yrityksen tarkistamaan hintatasonsa, mikä olisikin ollut looginen ratkaisu useilla muilla elämänaloilla jo kauan sitten, mutta jostakin syystä kesti ääniteollisuudessa yllättävän kauan. (Poroila 2003, 31–32.)

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tilastoja tarkastelemalla voidaan todeta fyysisten äänitteiden myynnin olevan levy-yhtiöiden taistelusta huolimatta jatkuvassa laskussa. Kuvio 1 havainnollistaa myyntilukemien putoamisen viimeisen kahdeksan vuoden ajalta noin 8 miljoonasta myydystä CD-levystä noin 3,5 miljoonaan. Kuvion osoittamiin lukuihin ei ole laskettu mukaan esimerkiksi singlemyynnin määrää, vaan pelkästään fyysisten CD-levyjen myynnit. Tilastojen valossa voidaan todeta fyysisten levyjen myynnin tulleen käännekohtaansa. (Musiikkituottajat 2014, viitattu 1.10.2014.)

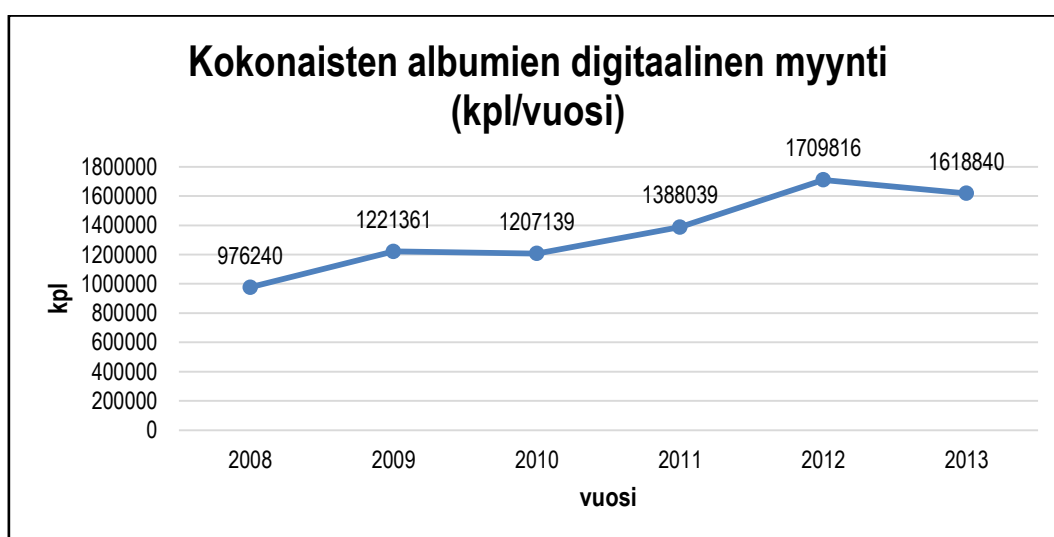

KUVIO 1. Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tilastoimat fyysisten CD-levyjen vuosittain myydyt kappalemäärät vuosilta 2006–2013 (Musiikkituottajat 2014, viitattu 1.10.2014)

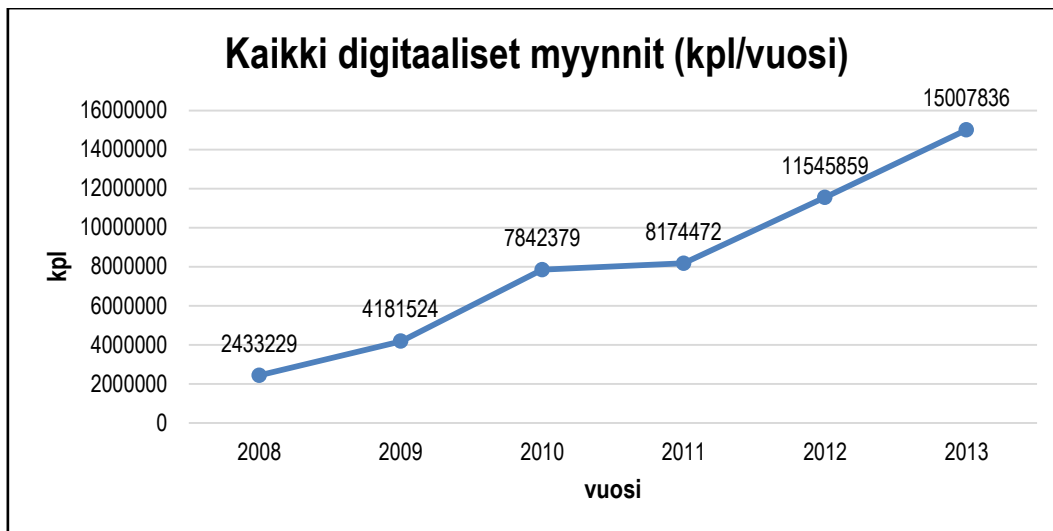
Suomalaisella musiikkitaloudella ei kuitenkaan mene huonosti fyysisen CD-levymyynnin laskusta huolimatta, sillä digitaalinen myynti on lähtenyt 2010-luvulla nousuun. Music Finlandin teettämän selvityksen mukaan suomalainen äänitemyynti kasvoi vuonna 2012 ensimmäistä kertaa vuosiin, musiikkialan kokonaistalouden kasvaessa 1,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Digitaalista myyntiä ovat edesauttaneet iTunesin ja Spotifyn kaltaiset palvelut, joiden suosio on jatkuvassa nosteessa. Erityisesti suoratoistopalvelujen käyttö on lisääntynyt huomattavasti ja ne maksoivatkin korvauksia 57 prosenttia enemmän kuin vuonna 2011. (Tolppanen 2013, 13–15.) Alkuvuodesta 2014 digitaalista musiikkia myytiin ensimmäistä kertaa enemmän kuin fyysisiä äänitteitä. Edellisenä vuonna fyysisten levyjen osuus musiikkimyynnistä oli 60 prosenttia, kun taas vuoden 2014 alkupuolella tilanne oli kääntynyt toisinpäin digitaalisen myynnin osuuden ollessa 58 prosenttia kokonaisymyynnistä. Huomioon täytyy ottaa, että tilanne todennäköisesti vielä elää loppuvuoden aikana erityisesti CD-levyjen joulumyynnin vuoksi, mutta murros musiikin

kulutuksessa on kuitenkin havaittavissa. (Alhonen 2014, viitattu 2.10.2014.)

Digitaalisen myynnin nousujohtannaisuuden voi havaita Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tilastoja tarkastelemalla kokonaisten albumien digitaalisen myynnin osalta. Kuvio 2 osoittaa kasvun olevan maltillista, mutta myyntiluvut ovat nousseet esimerkiksi vuodesta 2010 vuoteen 2012 mennessä noin 1,2 miljoonasta noin 1,7 miljoonaan myytyyn digitaaliseen albumiin. Vuonna 2013 myyntimäärät ylsivät vain 1,6 miljoonaan myytyyn albumiin, mutta lukemat ovat silti suuremmat kuin esimerkiksi vuosina 2008–2011. Kuvioon 3 on kerätty vuosittaiset myyntimäärät kaikista digitaalisista musiikkipalveluista, kuten yksittäisten musiikkiraitojen, musiikkivideoiden, streamien tai soittoäänien lataamisesta. Huomattavan suuri osa digitaalisista myynneistä koostuu musiikin tilauspalveluiden, kuten Spotifyn, maksamista korvauksista. Esimerkiksi vuoden 2013 digitaalisten palvelujen kokonaismyynnin ollessa noin 15 miljoonan latauksen suuruinen, siitä noin 11,5 miljoonaa latausta tulee pelkästään tilauspalveluista. Kuvioista 3 voidaankin havaita vuosittaisen digitaalisen kokonaismyymintimäärien olevan vuoden 2011 jälkeen jyrkässä nousussa. (Musiikkituottajat 2014, viitattu 1.10.2014.)

KUVIO 2. Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tilastoimat kokonaisten albumien digitaalisen myynnin vuosittaiset kappalemäärät vuosilta 2008–2013 (Musiikkituottajat 2014, viitattu 1.10.2014)

KUVIO 3. Musiikkituottajat – IFPI Finland ry:n tilastoimat vuosittaiset digitaalisten palvelujen kokonaismyymintämäärät vuosilta 2008–2013 (Musiikkituottajat 2014, viitattu 1.10.2014)

6 KEMPELEEN KIRJASTON CD-LEVYLAINAUKSEN KEHITYS

6.1 Tilastokartoituksen toteutus

Kempeleen kirjastossa suoritetun harjoittelujakson aikana keräsin PallasPro-kirjastojärjestelmän avulla tilastoja kirjaston musiikkiaineiston lainausmääristä. Kirjastoa kiinnosti tieto musiikkiosaston aineiston kuukausittaisista lainausmääristä viimeisen neljän vuoden ajalta. Tässä opinnäytetyössä tarkastelun kohteena ovat musiikki-CD-levyt, joten musiikkiosaston muusta aineistosta pois on jätetty nuotit, musiikki-dvd:t ja kirjat. Keräämäni luvut eivät myöskään sisällä lasten musiikki-CD-levyjä. Aluksi esittelen Kempeleen kirjaston musiikkiosastolta keräämäni kuukausittaiset lainausmäärät vuosiväliltä 2010–2013, jonka jälkeen esitän Kirjastot.fi -verkkosivuston tilastojen mukaiset vuosittaiset lainausmäärät sekä Kempeleen kirjastosta että vertailuun valitsemieni kuntien kirjastoista. Valitsin kuntien väliseen lainausmäärien vertailuun Kempeleen lisäksi Forssan ja Loimaan tässä selvityksessä olennaisten tilastojen samankaltaisuuden vuoksi. Olennaisina tilastoina pidin kuntien musiikkiäänitekokoelmaa, asukaslukua, lainaajien määrää, sekä lainaajien suhdetta asukaslukuun. Taulukossa 1 esiintyvät vertailtavien kirjastojen tilastot ovat Kirjastot.fi -sivuston listaamien vuoden 2013 tilastojen mukaiset.

TAULUKKO 1. Vertailtavien kuntien tilastoja vuodelta 2013 (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

Kunta	Kempele	Forssa	Loimaa
CD-levykokoelma	7654	9811	7309
Asukasluku	16383	17727	16737
Lainaajia	8672	7539	7779
Lainaajien osuus kunnan asukasluvusta	52,93 %	42,53 %	46,48 %

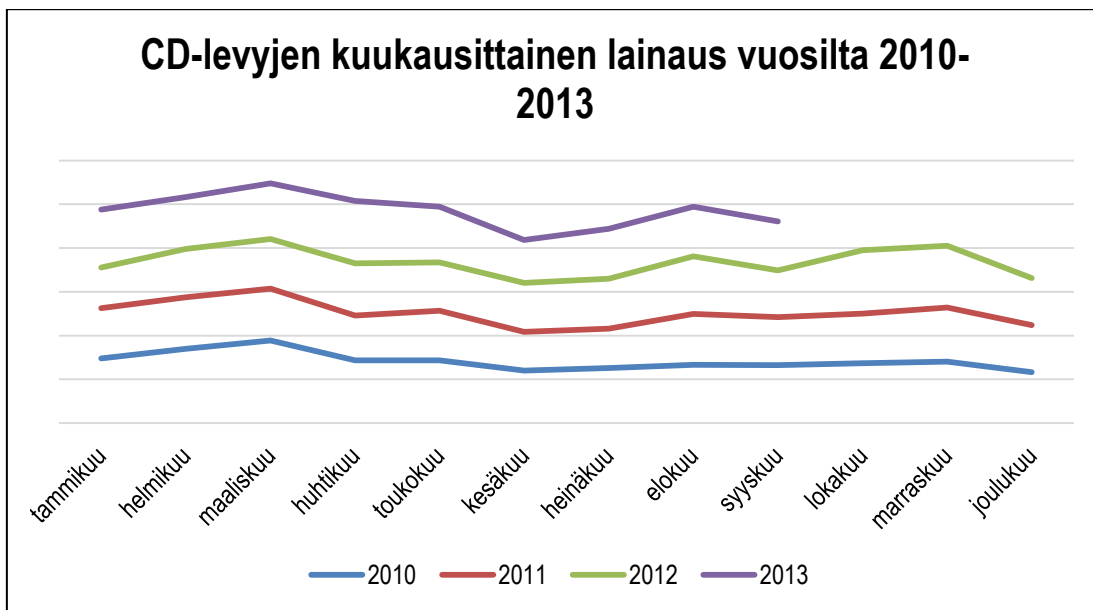
Musiikkiosaston kuukausittaisten tilastotietojen kokoamiseen käytin apuna Kempeleen kirjaston käyttämää PallasPro-kirjastojärjestelmän tilasto-ohjelmaa. Käymällä läpi PallasPro-

kirjastojärjestelmän lainaustilastoja, keräsin vuodesta 2010 lähtien Kempeleen kirjaston musiikkiosaston musiikki-CD-levyjen kuukausittaiset lainausmäärät. Tämän vaiheen tilastokartoituksesta toteutin vuoden 2013 syksyllä Kempeleen kirjastossa, joten tilastot kuukausittaisista lainausmääristä yltyvät kyseisen vuoden syyskuulle saakka. Kuukausittaiset lainausmäärät selventävät asiakkaiden lainauskäyttäytymistä vuositason ja niiden avulla voidaan todeta mihin aikaan vuodesta lainaus on vilkkainta, tai vastaavasti milloin aineistoa lainataan vähemmän. Tätä selvitystä varten en kokenut olennaiseksi esitellä yksittäisten kuukausien lainauslukuja, vaan havainnollistan käyrien avulla yhdenmukaisuudet vuosittaisissa lainausmäärissä.

Vuosittaisten lainausmäärien keräämiseen niin Kempeleen, kuin Forssan ja Loimaankin kirjastoista, olen käyttänyt apuna Suomen yleisten kirjastojen tilastoja. Kirjastot.fi -sivuston tilastohakua käyttämällä sain vertailuun valitsemistani kirjastoista tarpeelliset tilastotiedot haluamiltani vuosilta. Käytin tilastohakua hyödyksi monipuolisesti etsimällä tietoa esimerkiksi kuntien kirjastojen CD-levykokoelmien suuruudesta ja lainausten määristä. Tällaisten tilastojen pohjalta oli mahdollista tehdä omia laskelmia esimerkiksi kirjastojen lainausmääristä suhteessa kokoelmiin. Kirjastot.fi -sivuston tarjoamat tilastot ovat helposti siirrettävissä Microsoft Officen Excel-ohjelmaan, minkä avulla kaikki tämän opinnäytetyön kuviot on toteutettu.

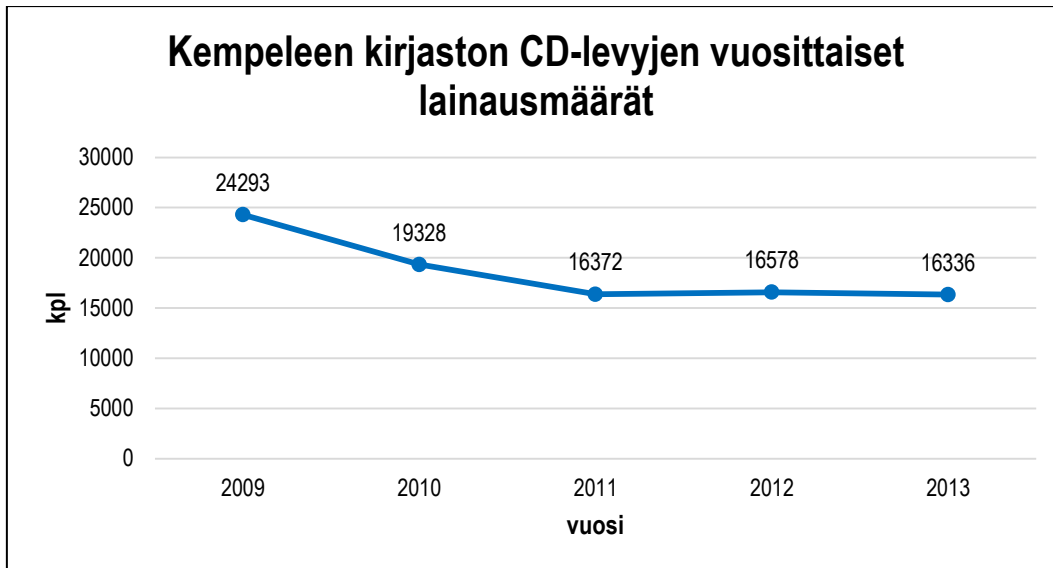
6.2 Kempeleen kirjaston CD-levyjen lainauksen kartoitus

Kuviossa 4 on esitetty CD-levyjen kuukausittaiset lainausmäärät vuosina 2010–2013. Lainausmäärissä näkyy jonkin verran yhdenmukaista käyttäytymistä vuositason. Jokaisena tarkasteltavana vuonna maaliskuut ovat musiikki-CD-levyjen lainauksen kannalta vilkkainta aikaa. Cd-levyjen lainaus lähtee vuosittain tammikuussa nousuun, kunnes maaliskuun lainauspiikin jälkeen lainausluvut jälleen laskevat kesäkuukausien lähestyessä. Kesäkuukausina aineiston lainausmäärät ovat alhaisempia kuin muina kuukausina. Kirjaston lyhemmät aukioloajat voivat osaltaan vaikuttaa tähän ja toisaalta ihmisten halu viettää aikansa ulkoaktiiviteettien parissa voi vähentää kirjastossa käyntiä. Loppuvuodesta marraskuussa CD-levyjen lainausmäärät ovat jälleen korkealla, mutta joulukuussa lainaus laskee huomattavasti. Tätä varmasti selittää pitkälti joulun pyhät ja aineiston laina-ajat, sillä CD-levyjen kahden viikon laina-aika todennäköisesti vähentää niiden lainausta joulun ajaksi.

KUVIO 4. Kempeleen kirjaston musiikkiosaston musiikki-CD-levyjen kuukausittainen lainaus vuosilta 2010–2013

Kuviosta 5 voidaan havaita miten Kempeleen kirjaston musiikkiosaston lainausmäärät ovat viime vuosina kehittyneet. Kirjaston musiikkiosastolta vuosittain lainattujen musiikki-CD-levyjen kokonaismäärät ovat tilastojen mukaan laskeneet vuoteen 2011 asti, minkä jälkeen lasku on pysähtynyt. Kokonaislainaus on vuoden 2009 lähes 25000 lainatusta CD-levystä pudonnut seuraavaan vuoteen mennessä alle 20000 CD-levyyn, ja vuonna 2011 CD-levyjä on lainattu vain reilut 16000 kappaletta. Vuosivälillä 2011–2013 kokonaislainaus on kuitenkin pysynyt 16300 ja 16600 lainatun musiikki-CD-levyn välillä, eli lainaus on tasaantunut useiden vuosien putoamisen jälkeen. Tätä voidaan pitää 2010-luvulla melko poikkeuksellisenä ilmiönä CD-levyjen lainausmäärien kehittämisessä. Kuvion ulkopuoliset vuositilastot kertovat esimerkiksi vuonna 2003 kokonaislainauksen olleen lähempänä 32000 lainattua musiikki-CD-levyä, joten lainauksen hiipuminen vuoteen 2011 saakka on ollut huomattavaa. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.)

KUVIO 5. Kempeleen kirjaston musiikkiosaston musiikki-CD-levyjen vuosittaiset kokonaislainausmäärät vuosiväliltä 2009–2013 (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

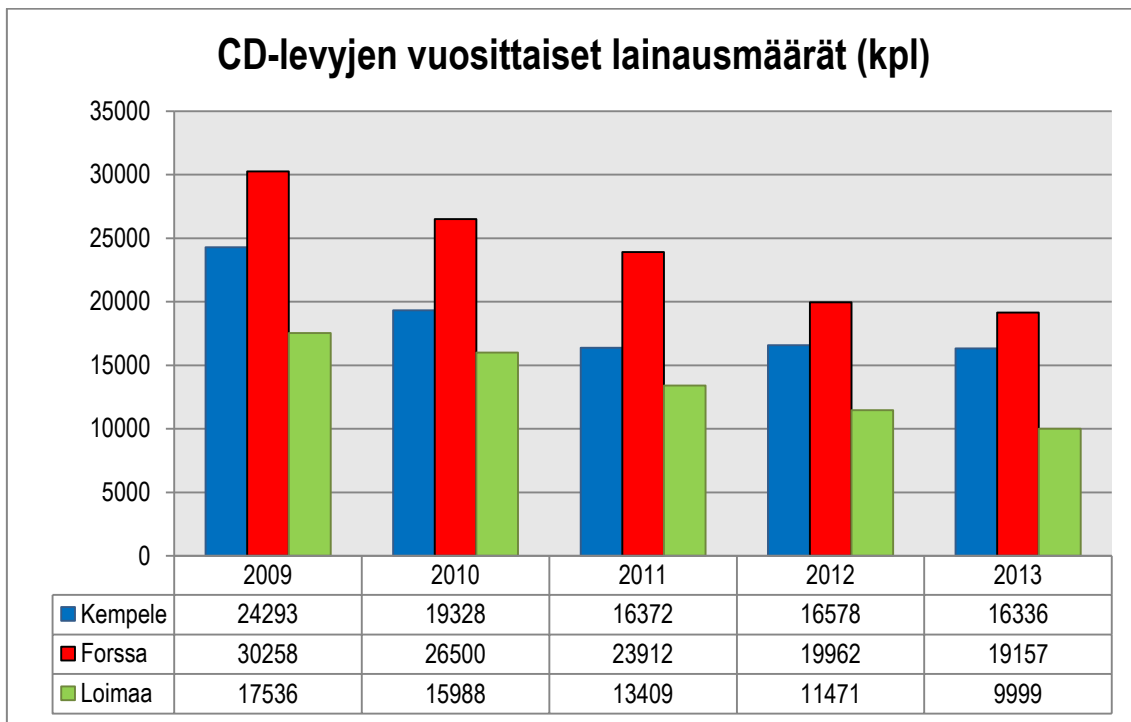
6.3 Forssan ja Loimaan tilastot vertailussa Kempeleen kanssa

Vertailtavista kunnista Forssan musiikkiäänitekokoelma on vuonna 2013 ollut suurin lähes 10 000 CD-levyn kokoisena. Kempeleen ja Loimaan kokoelmat puolestaan pitivät samana vuonna sisällään reilut 7000 CD-levyä ollen keskenään kutakuinkin samaa kokoluokkaa. Asukasluvultaan pienin kunta on Kempele, mutta sillä on vertailtavista kunnista eniten lainaajia. Forssa puolestaan on asukasluvultaan suurin, mutta sen lainaajamäärät ovat kyseisistä kunnista pienimmät. Näin ollen lainaajien osuus kunnan asukasluvusta on Kempeleessä suurin ja yli puolet kunnan asukkaista käyttävätkin kirjaston lainauspalveluita. Forssassa ja Loimaalla lainaajien osuus asukasluvusta on alle 50 %, eli alle puolet kuntalaisista lainaavat kuntiensa kirjastojen aineistoa. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.)

Kuvioon 6 olen kerännyt Kirjastot.fi -sivuston tilastojen osoittamat musiikkiäänitteiden lainausmäärät vertailuun valitsemistani kunnista vuosilta 2009–2013. Mielestäni tämä aikaväli on sopiva antamaan kuvaa siitä, miten musiikkiäänitteiden lainausmäärät ovat muuttuneet ja mihin suuntaan ne ovat menossa. Vaikka Forssan ja Loimaan vuosittaiset musiikkiäänitteiden lainausmäärät ovat keskenään huomattavasti eri luokkaa, on niiden laskusuuntaisuus samankaltaista. Molemmissa kunnissa lainausmäärien putoaminen on jatkunut aina vuoteen

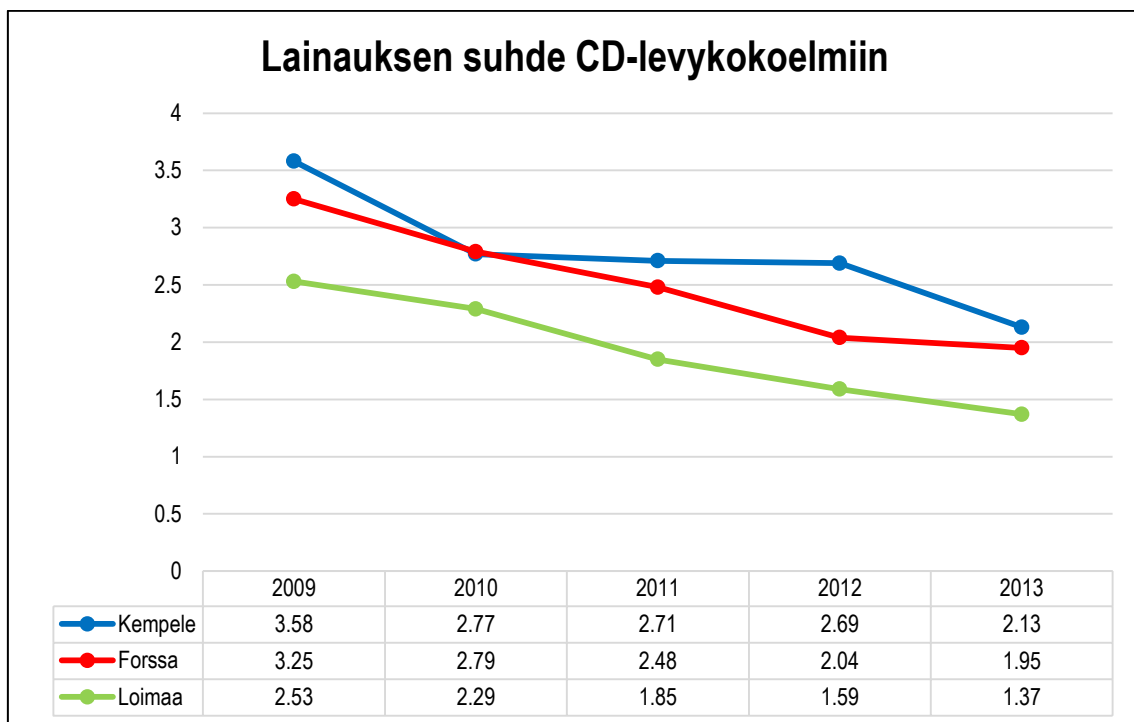
2013 saakka, kun taas Kempeleessä laskusuuntaisuus on nähtävästi pysähtynyt vuoden 2011 jälkeen. Forssassa ja Loimaallakin putoaminen on hiipunut viimeisten vuosien aikana, mutta toisin kuin Kempeleessä, putoamisen ei voida sanoa pysähtyneen. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.)

KUVIO 6. Kempeleen, Forssan ja Loimaan kirjastojen musiikki-CD-levyjen vuosittaiset lainausmäärät vuosilta 2009–2013 (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

Koska vertailtavien kirjastojen CD-levykokoelmat ovat kokoluokiltaan erilaisia, on pelkkien lainauslukujen lisäksi hyvä selvittää miltä näyttävät kuntien kirjastojen musiikki-CD-levyjen lainausmäärät suhteessa CD-levykokoelmiin. Kuviossa 7 on Kempeleen, Forssan ja Loimaan CD-levylainojen määrät suhteutettuna niiden CD-levykokoelmiin vuosilta 2009–2013. Forssan ja Loimaan vuosittaiset lainauskeskiarvot ovat kyseisellä vuosivälillä laskeneet jatkuvasti, joskin Forssassa lasku on vuoden 2012 jälkeen hieman rauhoittunut. Kempeleessä laskusuuntaisuutta on myös nähtävissä, mutta vuodesta 2010 vuoteen 2012 lainauskeskiarvon lasku on erittäin vähäistä. Huomionarvoista Kempeleen kirjaston kehityskäyrää tulkittaessa on vuoden 2013 lainauskeskiarvon putoaminen. Putoamisesta huolimatta Kempeleen lainauskeskiarvo pysyy

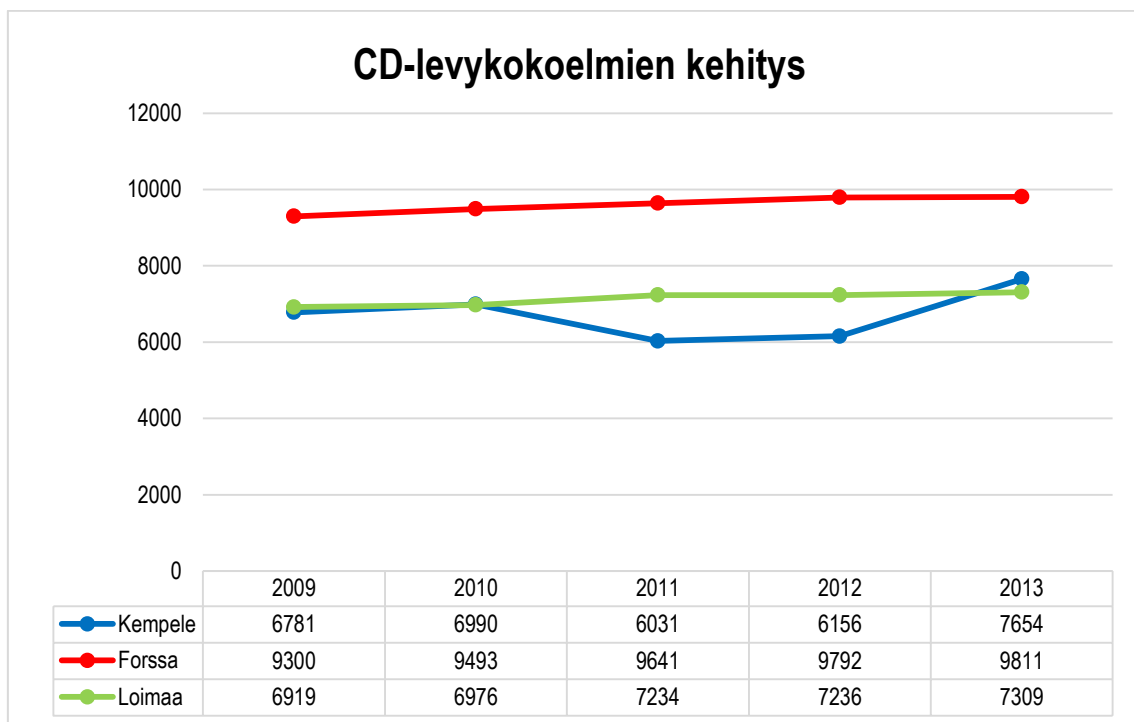
korkeammalla kuin vertailtavien kirjastojen saman vuoden keskiarvot. Vuosi 2010 on ainut vuosi, jolloin Kempeleen lainauskeskiarvo on ollut alhaisempi kuin Forssan kirjaston vastaava. Kuvion ulkopuolelta kerrottakoon, että koko maan CD-levyjen lainaus suhteessa kokoelmiin oli vuonna 2013 kahden desimaalin tarkkuudella täysin sama kuin Kempeleessä. Vuosina 2011 ja 2012 Kempeleen lainauskeskiarvot olivat korkeammat kuin koko maan keskiarvot. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.)

KUVIO 7. Kempeleen, Forssan ja Loimaan kirjastojen CD-levyjen lainauksen suhde CD-levykokoelmaan (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

Ymmärtääkseen kokonaisvaltaisemmin kuvion 7 lainojen kehitystä, on tarpeen tehdä sen tueksi kuvio kuntien kirjastojen CD-levykokoelmien kehittymisestä. Kuviosta 8 käy ilmi kuinka Forssan kirjaston CD-levykokoelma poikkeaa Kempeleen ja Loimaan kokoelmista koko vuosivälillä 2009–2013. Forssassa kokoelma on huomattavasti suurempi, mutta lainaus suhteessa kokoelman kokoon ei yllä Kempeleen tasolle. Loimaan CD-levykokoelma puolestaan on vuosia 2011 ja 2012 lukuun ottamatta suurin piirtein samaa kokoluokkaa Kempeleen kanssa. Kempeleessä CD-levykokoelman suuruus on heittelehtinyt rajusti vuodesta 2009 vuoteen 2013. Vuoden 2010

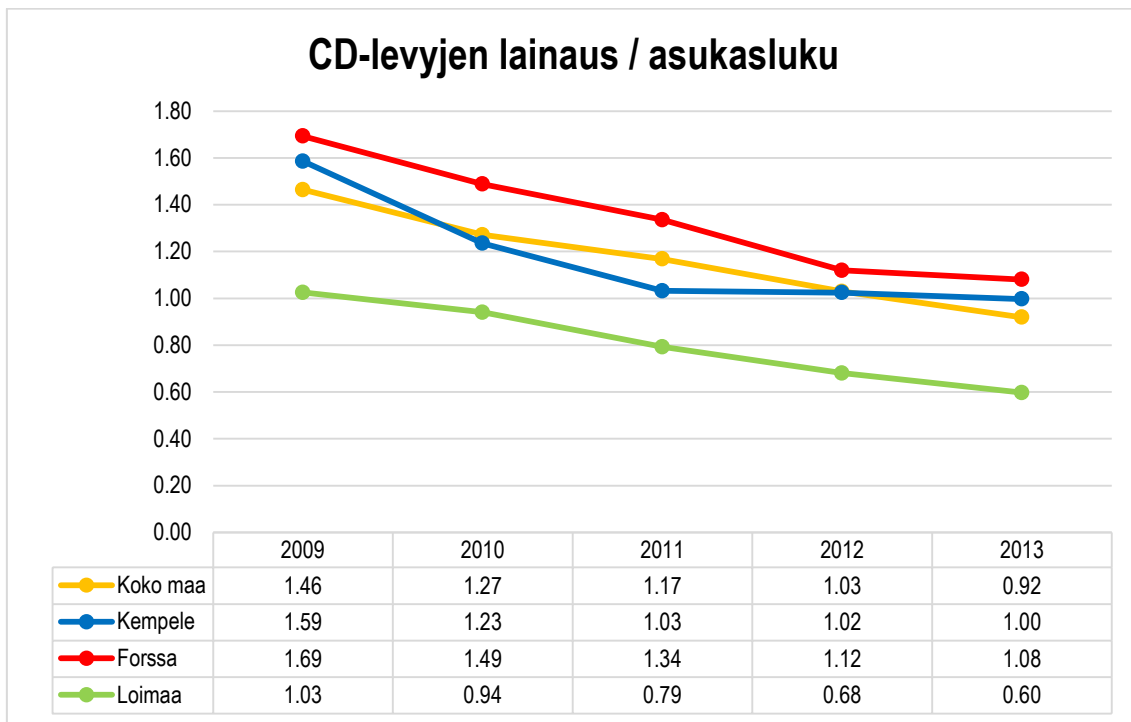
jälkeen kokoelmaa on supistettu merkittävästi, mutta vuonna 2013 CD-levyjen määrä on noussut edelliseen vuoteen nähden lähes 1500 levyllä. Kempeleen kirjaston musiikkiosaston CD-levykokoelman huomattava kasvu vuonna 2013 selittää myös kuvion 7 lainauskeskiarvon putoamisen kyseisenä vuonna. Korkea lainauskeskiarvo Kempeleessä kertoo kirjaston panostuksesta sen CD-levykokoelmaan ja kuntalaisten aktiivisuudesta käyttää kyseistä kokoelmaa. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.)

KUVIO 8. Kempeleen, Forssan ja Loimaan kirjastojen CD-levykokoelmien kehittyminen (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

Kuviossa 9 on havainnollistettu kuinka monta musiikki-CD-levyn lainausta vertailtavissa kunnissa ja koko maassa suoritetaan asukasta kohden. Näidenkin lukujen perusteella Kempeleessä on onnistuttu vuodesta 2011 eteenpäin pitämään musiikkiäänitteiden lainaus suhteellisen tasaisena, kun esimerkiksi koko maan lainauksen suhde väkilukuun laskee vuosi vuodelta. Kempeleessä musiikkiäänitteiden lainaus asukasta kohden on esimerkiksi Forssaan verrattaessa laskenut huomattavasti enemmän vuosina 2010 ja 2011, mutta tämän jälkeen laskusuuntaisuus on vuoteen 2013 mennessä miltei pysähtynyt. (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014.) Musiikkiosaston

lainausmäärien tasaantumisen johdosta voidaan olettaa Kempeleen kirjaston tekevän oikeita asioita haasteellisina aikoina musiikki-CD-levyjen lainauksen kannalta. Rajallisista resursseista ja sähköisen musiikin suosiosta huolimatta Kempeleen kirjaston musiikkiäänitteiden lainaus on ollut hyvin tasaista viimeisen kolmen tilastoidun vuoden ajan (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014).

KUVIO 9. Kempeleen, Forssan, Loimaan ja koko maan kirjastojen musiikki-CD-levyjen lainaus suhteessa alueen asukaslukuun (Kirjastot.fi 2014, viitattu 21.7.2014)

7 POHDINTA

Musiikki-CD-levyjen lainausmäärät ovat viimeisen reilun kymmenen vuoden ajan olleet huomattavassa laskussa ja myös kaupallisessa maailmassa fyysisten CD-levyjen myynti on nähtävästi saavuttanut käännekohtansa. Sähköinen musiikki on ottanut merkittävän roolin ihmisten jokapäiväisessä musiikin kulutuksessa. Kempeleen kirjasto ei ole ollut poikkeus lainausmäärien putoamisessa 2010-luvulle tultaessa, mutta huomionarvoista on lainauksen tasaantuminen viimeisen kolmen vuoden aikana. Vuosivälillä 2011–2013 kirjaston musiikkiosaston lainausmäärissä ei ole ollut suuria muutoksia parempaan tai huonompaan suuntaan, mitä voidaan olosuhteet huomioon ottaen pitää hyvänä saavutuksena.

Kempeleen kirjastossa tehdään siis musiikkiosaston toimivuuden kannalta asioita oikein ja huomasinkin siellä vietetyn harjoittelujakson aikana muutamia tähän viittaavia seikkoja. Päivittäisessä toiminnassa oli nähtävissä motivoituneen henkilökunnan aktiiviset otteet musiikkiosaston houkuttelevuuden parantamiseksi. Musiikkiosastolla on esimerkiksi päivittäin esillä uutuuslevyjen pienimuotoinen näyttely ja noin kuukausittain vaihtuva ajankohtaisiin teemoihin perustuva musiikinäyttely. Esimerkiksi ruotsalaisuuden päivänä saatetaan aloittaa näyttely, joka esittelee ruotsinkielisten artistien ja musiikintekijöiden tuotantoa, tai viimeisenä kolmena syksynä kovassa nosteessa olleen Vain elämää -televisio-ohjelman ajan näyttelyssä saatetaan esitellä ohjelmassa esiintyvien artistien tuotantoa. Tämän kaltaiset pienet näyttelyt tai musiikkiesittelyt lisäävät aina jonkin verran CD-levyjen lainausta. Kirjastossa pyritään myös tuomaan esille paikallisten musiikintekijöiden tuotantoa.

Kempeleen kirjaston musiikkiosasto on pinta-alaltaan pieni, mutta sijainniltaan optimaalinen. Kirjaston pääovesta sisään kulkiessaan vierailija havaitsee ensimmäisenä musiikkiosaston uutuuslevy-pöydän ja monet pysähtyvätkin sitä tutkailemaan. Musiikkiosasto sijaitsee kirjastossa keskeisellä paikalla tiskin lähetyvillä, eikä sitä tarvitse etsiä kirjaston perältä. Kirjasto järjestää myös toisinaan pieniä akustisia konsertteja tiloissaan. Vuonna 2012 vierailevana artistina oli Kauko Röyhkä ja seuraavana vuonna Aki Louhela. Pienet konsertit piristävät kirjaston ilmettä ja tuovat parhaimmillaan kirjaston tiloihin uudenlaista käyttäjäkuntaa.

Edellä mainitut Kempeleen kirjaston toteuttamat keinot tuoda musiikkiosastoansa näkyvämmäksi ja lisätä sen käyttömääriä ovat nykypäivän kirjastojen musiikkitoiminnan kannalta erittäin tärkeitä.

CD-levyjen lainausmäärät ovat 1990-luvun lopun ja 2000-luvun alun vilkkaan lainauksen jälkeen käytännössä normalisoituneet ja pudonneet suurin piirtein samoille lukemille, mitä äänitteiden lainaus oli ennen CD-levyjen saapumista kirjastoihin. Tuolloin lainausmäärät nousivat korkeaksi, koska CD-levyt olivat uusi ja jännittävä formaatti musiikin kuunteluun. Yhä tänäkin päivänä CD-levy on yksi parhaimmista musiikin tallennusmuodoista jos puhutaan esimerkiksi äänenlaadusta, mutta käytännöllisyydessä sähköinen musiikki on ajanut CD-levyjen ohi, ihmisten ladatessa musiikkia kotikoneille tai kannettaviin musiikkilaitteisiin.

Kirjastoilla ei ole resursseja, eikä välttämättä edes tarvetta alkaa kilpailemaan Internetin musiikkipalveluiden kanssa. On epärealistista ajatella kirjaston pystyvän olemaan parempi kuin esimerkiksi Spotifyn kaltaiset palvelut. (Poroila 2013, 11.) Tästä syystä kirjastojen tulisivat käyttää entistä enemmän hyödyksi omia vahvuuksiaan, eli asiantuntijuutta, laaja-alaista kokoelmaa ja huolellisesti dokumentoitua aineistoa. Musiikkivalikoimissa olisi hyvä korostaa paikallisuutta ja niin kutsuttua marginaalimusiikkia pitäisi tuoda esille enemmän, jotta kirjastot toteuttaisivat kokonaisvaltaisesti rooliaan kulttuuritoimijana. Niin helppokäyttöinen ja monipuolinen kuin esimerkiksi Spotifykin on, ei sieltäkään löydä kaikkea musiikkia mitä sen käyttäjät haluavat kuulla. Tämä seikka puoltaisi kirjastojen hankintapolitiikan korostavan nykyisen kysyntäkeskeisyyden sijaan enemmän monipuolisuutta.

CD-levyjen lainausmäärät ja niiden laskusuuntaisuus eivät kerro koko tarinaa kirjastojen musiikkitoiminnasta, sillä lainaus on vain yksi osa kirjastojen toimintaa. Tärkeämmäksi näkisin kirjastojen roolin tarjota musiikkia monipuolisesti erityyppisille musiikin kuuntelijoille. Monipuolisuus pitäisi korostua niin kokoelmassa kuin tavoissa tuoda musiikkia asiakkaille. Esimerkiksi aikaisemminkin mainittu musiikin kuuntelu livenä kirjaston tiloissa voisi olla tulevaisuudessa nykyistä yleisempää. Toinen mielenkiintoinen esimerkki nykyajan ja tulevaisuuden musiikkikirjastotyöstä on Helsingin Kirjasto10:n järjestämä musiikkivalmennus, jonka avulla tutustutaan eri musiikkigenrejen artisteihin musiikkivalmentajan kanssa. Musiikkivalmennus on kekseliäs tapa herättää innostusta uuteen, itselle tuntemattomampaan, musiikkiin. (Hongisto 2014, viitattu 21.11.2014.) Musiikkikirjastotyö tarvitsee juuri tämän kaltaisia innovatiivisia ideoita lisäämään kirjastojen musiikkiosastoiden käyttöä. Lainausmäärien jäädessä modernissa maailmassa kohtuullisen vaatimattomiksi, kirjastojen musiikkiosastojen toiminnan muut osa-alueet korostuvat entisestään.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa Kempeleen kirjaston CD-levyjen lainausmääriä ja havainnollistaa tilastojen avulla mihin suuntaan kehitys on lainausta viemässä. Kokoamalla lainauksen kannalta merkittäviä tilastoja, pyrin auttamaan kirjastoa tunnistamaan vahvuutensa ja heikkoutensa, joiden pohjalta kirjasto pystyy kehittämään musiikkiosastonsa toimintaa tulevaisuudessa. Tämän opinnäytetyön avulla on mahdollista suorittaa CD-levyjen lainauksen arviointiin perustuva jatkotutkimus, sillä esitetyt tulokset ja kuviot tarjoavat siihen sopivia tilastollisia välineitä.

Opinnäytetyöprosessi opetti minulle paljon tilastojen keruusta ja niiden käsittelemisestä. Työharjoittelun aikana, kirjaston kuukausittaisia lainausmääriä kerätessäni, opin etsimään PallasPro-ohjelmasta tilastoja ja samalla myös ohjelman yleinen käyttö tuli varmemmaksi. Prosessin aikana olen myös huomannut kehityksen kirjoittamisessa ja pitkäjänteisen työn toteuttamisessa. Ajankäytön hallitseminen oli erityisen haastavaa, mutta uskon kehittyneeni myös siinä.

LÄHTEET

Alhonen, A. 2014. Musiikin digimyynti ohitti levymyynnin – miltä näyttää alan tulevaisuus? Viitattu 2.10.2014, <http://www.andersinno.fi/fi/blogi/249/musiikin-digimyynti-ohitti-levymyynnin-miltaanayttaa-alan-tulevaisuus/>.

Apple 2014. iTunes. Viitattu 22.9.2014, <http://www.apple.com/fi/itunes/features/>.

Eloranta, K. 2008. Musiikki Suomen yleisissä kirjastoissa. Teoksessa H.Poroila (toim.) Hiljaisuudesta nousi musiikki: Suomen yleisten kirjastojen musiikkiosastojen 50 vuotta. Helsinki: Suomen musiikkikirjastoyhdistys, 9–62.

Gronow, P. 2008. Äänilevy kirjastoissa ennen, nyt ja tulevaisuudessa. Teoksessa H. Poroila (toim.) Hiljaisuudesta nousi musiikki: Suomen yleisten kirjastojen musiikkiosastojen 50 vuotta. Helsinki: Suomen musiikkikirjastoyhdistys, 60–67.

Hallikas, J. & Karjalainen, T. 2010. Pienen levykaupan kilpailukeinot toimintaympäristön muuttuessa. Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 21.8.2014, https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16644/Hallikas_Jani_Karjalainen_Teuvo.pdf?sequence=1.

Hongisto, S. 2014. Tätä et Spotifysta saa. Viitattu 21.11.2014, <http://kirjastolehti.fi/artikkelit/artikkeli/458/tata-et-spotifysta-saa/>.

Iltalehti.fi 2012. Sallittu Youtubessa – kielletty vertaisverkossa. Viitattu 25.9.2014, http://www.iltalehti.fi/digi/2012121316439519_du.shtml.

Kaira, L. 2006. Radiosoitto syö levymyyntiä. Gramexpress 2006:2, 12–13.

Kirjastot.fi 2014. Tilastohaku. Viitattu 21.7.2014. <http://tilastot.kirjastot.fi/fi-FI/tilastohaku.aspx..>

Koponen, O. 2011. Nuoret, kirjasto ja musiikki. Intervalli 24 (2), 22–25. Viitattu 30.9.2014, http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli_2011_2.pdf.

Musiikkituottajat. 2014. Piratismi eri muodot. Viitattu 2.10.2014, <http://www.ifpi.fi/info/piratismi/piratismi%20eri%20muodot>.

Musiikkituottajat 2014. Tilastot. Viitattu 1.10.2014, <http://www.ifpi.fi/tilastot/vuosimyynti/>.

Mäkelä, K. 2008. Musiikkikirjastojen tulevaisuus – Ei syytä turhaan pessimismiin. Intervalli 21 (1), 22–23. Viitattu 10.9.2014, <http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli%201%202008.pdf>.

OAMK 2011. Kirjasto on indie –musiikkitapahtumassa tarjolla akustista musiikkia. Viitattu 31.10.2014, <http://www.oamk.fi/?id=14376>.

Pakarinen, A. 2012. Avoin - kirjastot, musiikki ja verkkojakelu. Helsingin kaupunginkirjasto. Selvitys 12/2012. Viitattu 22.5.2014,

http://sahkoisetsisallot.kirjastot.fi/sites/default/files/tiedostot/Avoin_musiikkiselvitys_0.pdf.

Pelttari, T. 2014. Musiikki kuuluu kaikille. Viitattu 30.9.2014, <http://musiikkikuuluukaikille.musiikkikirjastot.fi/2014/04/01/miten-niin-musiikkikirjastolla-menee-hyvin/>.

Poroila, H. 2003. Cd-levyjen hinnoista, taas. Intervalli 3/2003, 31–32.

Poroila, H. 2007. CD:n oikea hinta. Viitattu 6.10.2014, <http://www2.kirjastot.fi/fi-FI/blogit/heikki-poroila/cd-n-oikea-hinta>.

Poroila, H. 2008. Tallenteista tiedostoihin – kirjastot ja äänitetty musiikki. Intervalli 1/2008. Viitattu 3.11.2014, <http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli%201%202008.pdf>.

Poroila, H. 2010. Tarvitaanko kirjastoja verkkojen maailmassa? Intervalli 2/2010. Viitattu 3.11.2014, http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli_2010_2.pdf.

Poroila, H. 2012. Kiitos, Youtube! Viitattu 25.9.2014, <http://www.kirjastot.fi/fi-FI/blogit/heikki-poroila/kiitos-youtube>.

Poroila, H. 2013. Musiikkipalveluita julkisesta kirjastosta myös tulevaisuudessa. Viitattu 1.9.2014, <http://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/Musiikkipalveluita%20julkisesta%20kirjastosta%20my%C3%B6s%20tulevaisuudessa.pdf>.

Seppänen, M. 2014. Älä etsi turhaan! Näitä suosittuja artisteja ja bändejä et löydä Spotifysta. Viitattu 30.9.2014, <http://www.iltasanomat.fi/musiikki/art-1288688943460.html>.

Tolppanen, E. 2013. Musiikkialan talous Suomessa 2012. Music Finland. Viitattu 2.10.2014, http://musicfinland.fi/fi/media/dokumentit/Tunnuslukuja_ja_tutkimuksia_4_talous2012.pdf.

TorrentFreak 2011. Music piracy continues to decline thanks to spotify. Viitattu 24.9.2014, <http://torrentfreak.com/music-piracy-continues-to-decline-thanks-to-spotify-110928/>.

Turku.fi 2014. Musiikkia marginaaleista. Viitattu 31.10.2014, <http://www.turku.fi/Public/?contentid=501379&nodeid=2773>.

Valto, J. 2009. Kentän tarpeet. Teoksessa K. Kekki (toim.) Näkemyksiä tulevaisuuden kirjastomaisemista. Opetusministeriö. Kulttuuriyksikkö. Helsinki: Opetusministeriö, 65–67. Viitattu 8.10.2014, http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Kirjastot/linjaukset_ja_hankkeet/Liitteet/Kirjastomai_sema_2035.pdf.

Wikipedia 2014a. SoundCloud. Viitattu 22.9.2014, <http://fi.wikipedia.org/wiki/SoundCloud>.

Wikipedia 2014b. iTunes. Viitattu 22.9.2014, <http://fi.wikipedia.org/wiki/iTunes>.

Wikipedia 2014c. Rdio. Viitattu 20.9.2014, <http://en.wikipedia.org/wiki/Rdio>.

Wikipedia 2014d. Spotify. Viitattu 9.9.2014, <http://fi.wikipedia.org/wiki/Spotify>.

Wikipedia 2014e. YouTube. Viitattu 25.9.2014, <http://fi.wikipedia.org/wiki/YouTube>.